

Sisällys

ESIPUHE S.6

KIRJAN HENKILÖT S.7

1

S. 8–19

SUOMALAINEN TYÖELÄMÄ:

Suomalainen työkuultuuri, henkilöhaamojen esittely.

- koulutusjärjestelmän tasot
- työnhaun keinoja
- työkuultuurin arvot

3

S. 46–71

TYÖHAKEMUKSEN TEKEMINEN:

Lars tekee työhakemuksen ja lähettää sen.

- perfektin ja imperfektin käyttö, omasta opiskelu- ja työhistoriasta kertominen
- ihmisen ominaisuuksien kuvailu ja vahvuuksien perustelu
- tekstin sidostamisen keinoja; syy-seuraus-konjunktioita
- oman työhakemuksen kirjoittaminen

5

S. 100–133

AMMATINVAIHTO:

Pablo on oppisopimustoimistossa.

- hakea/pyrkii oppisopimukseen/koulutukseen/kouluun yms.
- konditionaali (aktiivin preesens)
- vaihtoehtojen pohtiminen, ehdottaminen ja esittäminen
- vertailuasteet, sekä adjektiivin että adverbien

2

S. 20–45

TYÖPAIKAN ETSIMINEN:

Lars löytää mielenkiintoisen työhakemuksen.

- ilmoitusten ja työstä ja työtehtävistä kertomisen sanastoa
- essiivi ja translatiivi
- verbien rektioita

4

S. 72–99

TYÖNHAKULOMAKE VERKOSSA SEKÄ CV:

Dimitri täyttää lomaketta ystävän avulla.

- lomakkeiden sanastoa
- CV
- olla kiinnostunut mistä / mikä kiinnostaa
- oman työhakemuksen täyttäminen verkossa
- tavallisimpia lyhenteitä

6

S. 134–159

TYÖHAASTATTELU:

Liivi on päässyt työhaastatteluun

- omistusliitteen avulla taivutettavat ilmaisut, kuten mielellään, parhaani, harmissasi
- tarkennuksen tms. kysyminen
- III infinitiivi esim. oppia /pystyä / pyrkiä / joutua + maan/mään
- case-haastattelu

7

S. 160–187

SÄHKÖPOSTIT JA VIDEOHAASTATTELU:

Lars on päässyt videohaastatteluun.

- sanastoa aiheeseen (tietokone- ja verkkosanastoa, video- ja haastattelusanastoa)
- s-posti-fraasit
- sidoskeinot, asioiden välisten kausaalisten ja ajallisten suhteiden ilmaiseminen

9

S. 216–243

TYÖKAVERIHIIN TUTUSTUMINEN:

Liivi tutustuu työkaverihinsa vanhainkodissa.

- epämuodollinen viestintä, small talk, eläytyvä kuuntelu
- kokijaverbit
- mielipiteen ilmaisu
- kertomisen sanastoa (verbejä ja adverbejä)

11

S. 274–299

PUHELINVIESTINTÄ

Lars on rakennusvalvojana tekemisissä monen yhteistyökumppanin kanssa.

- puhelinfraasit ja käytänteet
- ehdotusten tekeminen ja niihin vastaaminen
- passiivin perfektin
- tapaamisesta tms. sopiminen

8

S. 188–215

UUDEN TYÖN ALOITUS:

Dimitri aloittaa uudessa työssä raksalla.

- sanastoa
- teettöverbit (kuten perehtyä / perehdyttää + mihin)
- ohjeiden kysyminen, tarkistaminen ja ymmärtäminen
- imperatiivi vs. kohteliaammat

10

S. 244–273

ASIAKASPALVELU:

Pablo on oppisopimuskoulutuksessa asiakaspalvelutyössä myyjänä.

- asiakaspalvelufraasit
- negatiiviseen palautteeseen vastaaminen, korrektit / kohteliaat ilmaisut jne.
- passiivin konditionaali
- sopiiko, kävisikö

12

S. 300–327

KOKOUSTAMINEN:

Lars on hyvin muodollisessa kokouksessa, Farah taas pienessä tiimipalaverissa.

- viralliset ja epämuodollisemmat palaverit, niistä tehtävät dokumentit
- vuoron ottamisen fraasit, saman- ja erimielisyyden osoittaminen jne.

TEHTÄVIEN RATKAISUT S. 328

Eri tehtävätyypeillä on oma symbolinsa:

=kirjoittaminen

= puhuminen

= kuuntelu

= tiedonhaku

2. Työpaikan etsiminen

Lars on 47-vuotias saksalaismies, ja hän valmistui insinööriksi jo nuorena kotimaassaan. Hänen vaimonsa on suomalainen, ja heillä on kaksi teini-ikäistä lasta. Perhe asui aikaisemmin Saksassa ja muutti Suomeen, Renkolaan, vasta pari vuotta sitten. Lars on opiskellut ahkerasti suomea ja oppinut kieltä hyvin. Nyt hän puhuu kotona vaimon kanssa pääasiassa suomea. Lars ei ole vielä työskennellyt Suomessa, vaan hän on keskittynyt suomen kielen opiskeluun. Nyt hän kuitenkin osaa suomea niin hyvin, että hän voi hakea töitä suomeksi. Hänen tutkintonsa on tunnustettu, eli hän on pätevä tekemään rakennusinsinöörin töitä myös Suomessa.

Saksassa Lars toimi insinöörinä rakennustyömailla yli 20 vuotta, joten hänellä on koulutuksen lisäksi paljon työkokemusta. Hän on kiinnostunut monenlaisista rakennusalan tehtävistä, mutta hänelle pääasia on nyt löytää jotakin oman alan työtä. Hän ajattelee, että jos hän ei saa heti rakennusinsinöörin koulutusta vastaavaa työtä, hän voisi ihan hyvin tehdä myös jotakin muuta alaan liittyvää. Hän ajattelee, että jostain on aloitettava, ja työpaikan saatuaan hän voi myöhemmin edetä urallaan.

Lars on etsinyt työtä lukemalla lehtien työpaikkailmoituksia ja selaamalla nettisivuja. Nyt hän on löytänyt työvoimatoimiston sivuilta mielenkiintoisen työpaikkailmoituksen:

TE-palvelut
Tjänster i Sverige

På svenska Palaute Tulosta Ohje SoMe

Avoimet työpaikat

Rakennustöiden valvoja, Renkolan kaupunki

Kuvaus **Tiedot** **Kartta**

Renkolan kaupungin rakennusvirasto on 100 hengen asiantuntijavirasto. Suunnitteleme ja järjestämme katujen rakentamisen ja ylläpidon. Vastaamme myös yleisten alueiden käytöstä. Erytisoaamistamme ovat kaupungin toimitilojen suunnittelu ja rakennuttaminen.

Haemme RAKENNUSTÖIDEN VALVOJAA

Hallitset rakennushankkeiden työmaavaiheen sopimuskäytännöt tilaajan ja urakoitsijan välillä ja pystyt toimimaan rakentamisen asiantuntijana.

Osaat työskennellä ryhmässä ja neuvotella muiden kanssa, ja sinulla on hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisutaito. Sinulla on tehtävään soveltuva tekninen peruskoulutus, vähintään rakennusmestarin tutkinto. Sinulla on käytännön työkokemusta vastaavista tehtävistä. Luemme eduksi monipuolisen kielitaidon.

Tarjoamme vakinaisen työsuhteen lisäksi mielenkiintoisen ja haastavan tehtävän sekä hyvät kehittymismahdollisuudet asiantuntevassa organisaatiossa. Panostamme henkilöstöemme työhyvinvointiin ja kannustavaan työilmapiiriin.

Lähetä hakemuksesi ja ansioluettelosi s-postitse 4.7. mennessä osoitteeseen hr-osasto@renkola.fi

TEHTÄVÄ 6.

Täydennä lauseet laatikosta löytyvillä verbeillä. Taivuta oikeassa persoonassa ja muista rektio.

olla kokemusta	vastata	sopia	hallita
suunnitella	toimia	järjestää	panostaa

1. Ammattilainen _____ hänen työtehtäviinsä kuuluvat asiat hyvin.
2. Usein sosiaaliset ihmiset _____ asiakaspalveluun.
3. Tanja on tapahtumakoordinaattori, hän _____ ja _____ erilaisia tilaisuuksia.
4. Esimies _____ isomman yksikön tai työryhmän toiminnasta.
5. Monet yritykset _____ nykyään työntekijöidensä hyvinvointiin.
6. Maija _____ uutistoimittajana radiossa.
7. Jos sinulla _____ jostakin työstä ja sen tehtävistä, se on ehdottomasti hyvä kertoa hakemuksessa.

kielioppi

VERBITYYPIT JA ASTEVAIHTELU

1.	hoita/a	hoidan hoidat hoitaa	hoidamme hoidatte hoitavat	→ Yksikön ja monikon kolmas persoona on vahva, muut heikkoja Huom. Ei(vät) hoida (neg. aina heikko)
2.	vie/dä	vien viet vie	viemme viette vievät	→ Ei astevaihtelua
3.	työskenne/llä	työskentelen työskentelet työskentelee	työskentelemme työskentelette työskentelevät	→ Kaikki persoonat vahvoja
4.	lupa/ta	lupaan lupaat lupaa	lupaamme lupaatte lupaavat	→ Kaikki persoonat vahvoja Huom. Muista myös pitkä vokaali
5.	harki/ta	harkitsen harkitset harkitsee	harkitsemme harkitsette harkitsevat	→ Ei astevaihtelua
6.	ky/etä	kykenen kykenet kykenee	kykenemme kykenette kykenevät	→ Kaikki persoonat vahvoja

TEHTÄVÄ 19. Kuuntele tehtävän 18 teksti ja vastaa kysymyksiin.

a) Mitä samaa tarkoittavaa sanaa tai ilmausta miehet käyttävät. Valitse oikea vaihtoehto.

1. Mitä kuuluu?

- a) Kuinka pyyhkii? b) Mikä meininki? c) Miten menee?

2. kiinnostavaa työtä

- a) mielenkiintoista hommaa b) mieluisaa duunia c) kiintoisaa tehtävää

3. onnistua

- a) tarttua b) tärpätä c) mennä putkeen

b) Mitkä edellisistä vaihtoehdoista eivät tarkoita lainkaan samaa?

Laita rasti (X) niiden päälle.

TEHTÄVÄ 20. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

a) **THANH**

1. Thanh on asunut Suomessa

- a) yli kymmenen vuotta b) vähän aikaa c) kauan.

2. Hän on työskennellyt

- a) controllerina b) tehdastyöläisenä c) insinöörinä.

3. Hän oli samassa työpaikassa

- a) 10 kuukautta b) hetken c) pitkään.

4. Työ loppui, koska

- a) tuotanto siirrettiin muualle
b) tehdas meni konkurssiin
c) Thanh ei tehnyt työtään hyvin.

5. Thanh kirjoittaa

- a) hyvin b) huonosti c) vain vietnamia.

6. Hän haluaa

- a) löytää uuden työpaikan
b) oppia kirjoittamaan
c) matkustaa kotimaahan

b) **JOSÉ**

1. José valmistui lakimieheksi

- a) Suomessa 6 vuotta sitten b) Madridissa 14 vuotta sitten

2. Hän on työskennellyt

- a) vain kotimaassaan b) kotimaassaan ja Suomessa c) vain Suomessa

3. Hänen tutkintonsa

- a) on samanlainen kuin Suomessa b) ei kelpaa Suomessa

4. José haluaa

- a) vaihtaa alaa b) löytää työtä, jossa hänen koulutuksestaan olisi apua

5. Hän voisi toimia

- a) avustajana b) juristina

6. Hän ajattelee, että

- a) täytyy seurata työpaikkailmoituksia

- b) markkinoida osaamista suoraan työnantajille

TEHTÄVÄ 21. Kuuntele, valitse oikeat sanat ja kerro parille.

Lasse ja Elina kertovat, mitä he ovat opiskelleet, mihin ammattiin he ovat valmistuneet ja missä työssä he ovat toimineet.

a) Tutustukaa huolella laatikoiden sanoihin ja selvittäkää, mitä ne tarkoittavat.

b) Valitkaa, kumpi parista on A ja kumpi B. Kuuntele tarkasti valitsemasi henkilön kertomus ja valitse oikeat sanat laatikosta.

c) Kerro henkilöstä parillesi.

LASSE

sähkötekniikka auton korjaus
tietotekniikka kiinteistöhuolto
tradenomi datanomi ohjelmoija
suunnittelija toimitusjohtaja

ELINA

viestintäteknologia journalismi
kesätoimittaja ravintoloitsija
kandidaatti maisteri reporteri
oikolukija vaihteenhoitaja

Mihin ammattiin sinä valmistuit? (Milloin? Missä?)

Malli:

Valmistuin lähihoitajaksi keväällä 2015 (opiskelu loppui, tarkka aika).

Mitä työtä sinä teit/olet tehnyt? (Milloin? Missä?)

Malli:

Kotimaassani työskentelin lakimiehenä (työskentely loppui), mutta Suomessa **olen toiminut** lakifirmassa vain avustavissa tehtävissä (toiminta jatkuu).

TEHTÄVÄ 6. Keskustele parin kanssa sinun työhistoriasta.

- Kerro parille, mitä kaikkea työtä sinä olet tehnyt. Käytä verbiä työskennellä tai toimia ja muista +na/nä. Mieti, käytätkö imperfektiä vai perfektiä!
- Tee parille lisäkysymyksiä hänen työhistoriastaan!

Malli: – Nuorena työskentelin lehdenjakajana. – Olen toiminut jo pitkään opettajana.
– Piditkö lehtien jakamisesta? – Oletko opettanut lapsia vai aikuisia?

TYÖNTEKIJÖIDEN OMINAISUUKSIA

Eri ammateissa tarvitaan erilaisia ominaisuuksia. Esimerkiksi työssä, jossa tehdään paljon yhteistyötä työkavereiden kanssa, työntekijän täytyy olla yhteistyökykyinen, neuvottelutaitoinen ja vastuuntuntoinen. Tiimityö onnistuu vain, jos jokainen tekee oman osuutensa ja on valmis tekemään myös kompromisseja. Luovassa työssä tarvitaan ennakkoluulottomuutta. Esimerkiksi arkkitehdin täytyy uskaltaa kokeilla rohkeasti uusia ratkaisuja.

Monenlaisissa työtehtävissä täytyy olla joustava ja kärsivällinen, mutta erityisesti vuorotyössä pitää olla valmis myös muuttamaan rytmiaan tarvittaessa. Yrittäjän taas on oltava oma-aloitteinen, koska kukaan ei ole kertomassa, mitä pitäisi tehdä. Erityisesti yrittäjän pitää olla myös pitkäjänteinen ja ymmärtää, että kaikki tulokset eivät näy heti. Sellaisessa työssä, jossa täytyy olla tarkka yksityiskohtien kanssa, huolellisuus ja järjestelmällisyys ovat hyviä ominaisuuksia. Esimerkiksi kirjanpitäjän työssä täytyy olla tarkkana numeroiden kanssa. Jos työntekijä haluaa edetä urallaan, tarvitaan kunianhimoisuutta ja määrätietoisuutta. Esimiehen täytyy olla myös kannustava ja oikeudenmukainen.

Hyvän asiakaspalvelijan, esimerkiksi myyjän, hyviä ominaisuuksia ovat ennen kaikkea ystävällisyys, avuliaisuus ja palveluhenkisyys. Hänen täytyy ottaa asiakas huomioon ja kuunnella, mitä tämä todella tarvitsee. Työssä, jossa on usein kiire, työntekijän on hyvä olla rauhallinen ja stressinsietokykyinen. Esimerkiksi hotelli- ja ravintola-alan tehtävissä työt usein kasautuvat tiettyihin ajankohtiin, ja muulloin saattaa olla rauhallisempaa.

TEHTÄVÄ 17. Keskustele parin kanssa.

Miten Dimitrin ansioluettelo voisi muokata kuvailevammaksi? Katsokaa malliksi seuraavan sivun kuvailevaa ansioluettelo.

- Miettikää, mistä kohdin Dimitrin CV:tä voisi muokata kuvailevammaksi niin, että työtehtävien kuvailua ja konkreettisten taitojen ja osaamisalueiden esittelyä olisi enemmän.
- Kirjoittakaa Dimitrin CV uudestaan niin, että se on kuvaileva.

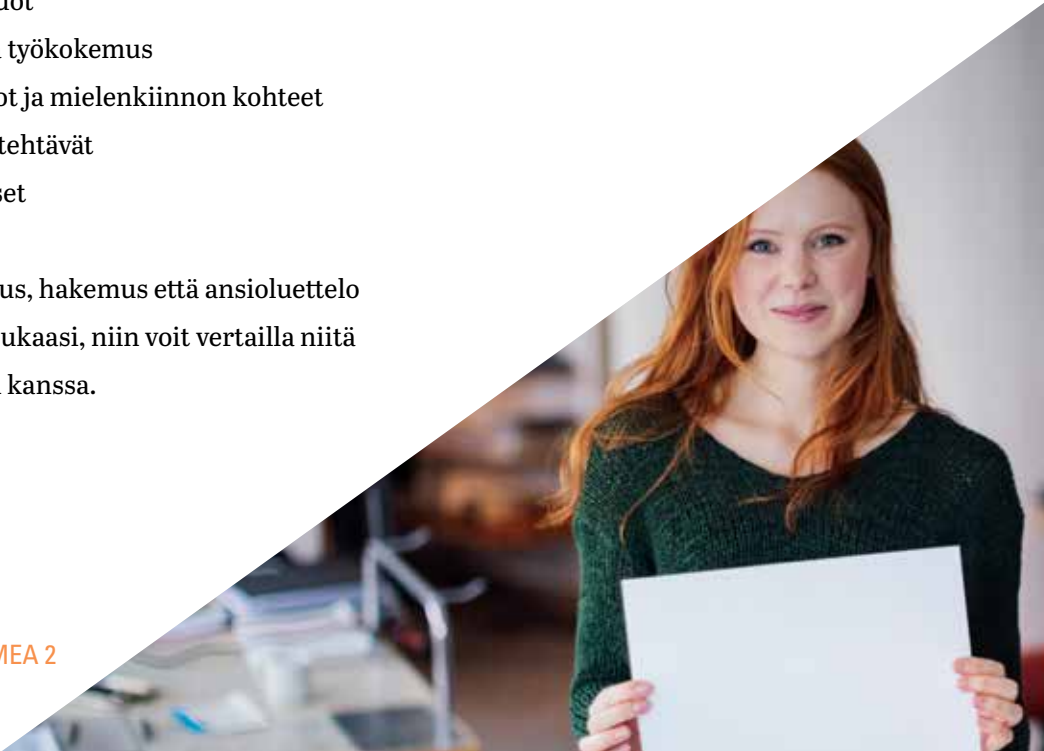
TEHTÄVÄ 18.

Ota esille aiemmin etsimäsi kiinnostava työpaikkailmoitus ja sen pohjalta laatimasi hakemus. Laadi ansioluettelo, jonka voisit laittaa liitteeksi kyseiseen hakemukseen. Kirjoita kokonaisia lauseita aina kun mahdollista, ja muista olla tarkkana aikamuotojen kanssa (ks. kappale 2). Käytä tarvittaessa myös lyhenteitä.

Katso apua seuraavan sivun CV:stä ja muista kertoa seuraavat asiat:

- Henkilötiedot
- Koulutus ja työkokemus
- Erytistaidot ja mielenkiinnon kohteet
- Luottamustehtävät
- Harrastukset

Ota sekä ilmoitus, hakemus että ansioluettelo myöhemmin mukaasi, niin voit vertailla niitä kurssikaveriesi kanssa.

HENKILÖTIEDOT

Leena Gustafsson (synt. 21.8.1982)
Maanviljelijänkuja 16 C, 70840 Kuopio
050 7108456
leena.gustafsson@dmil.fi

KOULUTUS

Ylioppilas, 2001
Soimajärven lukio

Eräopas, 2002
Pohjois-Karjalan opisto
Vuoden mittaiseen koulutukseen sisältyivät mm. erä- ja ensiaputaidot, luonnontuntemus ja yrittäjyyden ja ohjelmalveluiden perusteet.

Psykologian maisteri, 2007
Oulun yliopisto
Tutkintooni sisältyy myös opettajankoulutus. Psykologian lisäksi voin opettaa filosofiaa.

Perhe- ja pariterapian psykoterapeuttikoulutus 2017-
Jyväskylän yliopisto
Aloitin juuri työn ohella suoritettavat systeemisen perhe- ja pariterapian opinnot, jotka kestävät neljä vuotta. Ne järjestetään Kuopiossa yhteistyössä Keski-Suomen perheterapiakouluttajien kanssa.

TYÖKOKEMUS

2.5.2015-
Psykologi
Perheneuvola, Kuopio
Toimin psykologina perheneuvolassa. Minua kiinnostaa erityisesti perhe- ja pariterapia, jota nyt opiskelenkin työn ohella lisää. Opiskelun aikana tehtävät harjoittelut pystyn suorittamaan tässä nykyisessä työpaikassani.

1.8.2010-31.4.2015
Koulupsykologi
Joukahaisen koulu, Kuopio
Toimin sekä ala- että yläkoulun koulupsykologina. Osana oppilashuoltoa olin mukana käynnistämässä koulun omaa Ilolla kouluun -hanketta, jolla pyrittiin helpottamaan koulunaloituksen haasteita.

1.8.2007-31.6.2010
Psykologian ja filosofian opettaja
Hallivaaran yläkoulu ja lukio, Kuopio
Lukuvuoden 2007-2008 toimin sivutoimisena tuntiopettajana. Minulla oli opetusta noin 10-15 tuntia viikossa. Kaksi seuraavaa lukuvuotta toimin päätoimisena opettajana määräaikaissä työsuhteessa (äitiysloman ja vanhempainvapaan sijaisuus). Suurin osa opetuksesta oli psykologiaa.

KIELITAITO

suomi - äidinkieli	englanti - erinomainen
ruotsi - hyvä	ranska - välttävä

HARRASTUKSET

Olen luontoihminen ja nautin erityisesti metsässä liikkumisesta ja retkeilystä. Koska luonnossa liikkumisellakin on terapeuttinen vaikutus, toivon, että voin joskus hyödyntää terapeutin työssäni myös eräoppaan taitojani.